

Klyster nijsbrief

Beste nieuwsbrieflezer,

Vogeltjes fluiten en maken hun nesten, de bomen lopen uit en de stinzenplanten bloeien: wat hebben we zin in het voorjaar! Maart roert nog even z'n staart, maar dat hoort er bij. De Klyster is er klaar voor en neemt jullie leerlingen graag mee naar buiten om te genieten van de natuur in hun eigen leefomgeving.

Ut namme fan it team, Marjolein Staal

Buitenlesdag 7 april

Op 7 april vieren we weer Nationale Buitenlesdag en zetten we de spotlights op het schoolplein als best geventileerde klaslokaal van de school.

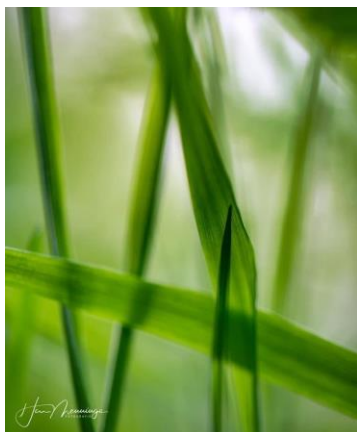
Wat kan je doen:

➔ Geef je op voor IVN-lespakket **“Het wilde plein”** en ga met je klas naar buiten op ontdekkingstocht. Klik [hier](#) voor ideeën en opgave.

en

➔ Geef je op bij De Klyster en wij brengen op school **gratis** voor al jouw leerlingen: natuurbingokaarten, appels, les **“ik ben natuur”**, posters, amuletten. Klik [hier](#).

Geef je nu op, het kan nog net!

IVN DIGI LES KIKKER EN PAD 15 APRIL

IVN Noord organiseert op woensdag 15 april a.s. een **interactieve, digitale gastles Kikker & Pad**. Deze gastles wordt LIVE gegeven en we starten om 9:00 uur! De les is geschikt voor groep 1 tm 4 en duurt 30 minuten.

In deze LIVE gastles leren de leerlingen van alles over het thema amfibieën. Een week van tevoren ontvang je de zoomlink om mee te doen aan de les.

Doet jouw klas mee? Meld je dan [hier](#) z.s.m. aan.

Pilot project Stinzeskatten

Stinzenplanten zijn echte voorjaarbodes. Ze geven kleur aan de natuur en bloeien nu.

De Klyster heeft een project hierover gemaakt. Met gastles, excursie én natuurfotografie.

Leerlingen leren over de geschiedenis van stinzen en states, ontdekken stinzenplanten en de natuur in het vroege voorjaar en gaan met fotocamera 's op pad om de schoonheid van de stinzenplanten vast te leggen.

Doe je mee aan de pilot? Geef je dan [hier](#) op.

Jaarplan 2026

Twatalich NME-sintrum

Bestjoer Freonen f.d. Klyster

Uitleencentrum

De Klyster en beleidsdomeinen

Elk jaar maakt De Klyster een jaarplan. Hierin staat precies wat De Klyster gaat doen, wat het kost en wie betrokken zijn. Dit jaarplan wordt van tevoren met de wethouders van de gemeenten besproken.

Jaarplan 2026 van NME De Klyster hieronder wat cijfers:

4 grote thema's staan centraal: Afval, Klimaat, Moestuiniëren en Biodiversiteit. Doelgroep is het basisonderwijs met 45 scholen en 5.600 leerlingen. Ambitie 100% deelname en 10.000 x bereik van leerlingen. Natuurgidsen geven 35 verschillende NME-excursie en -gastlessen. 75 leskisten kunnen geleend worden. 10 Nieuwsbrieven in 2026. Het klysterteam bestaat uit 26 personen, waaronder 3 nieuwe vrijwilligers. Op de begroting staat € 115.895. In het jaar 2026 bestaat De Klyster 30-jaar!

Klik [hier](#) en scrol naar 'Verantwoording en Beleid' om Jaarplan 2026 in te kijken.

GFT wat doe je ermee? – op tv

Op dit stuit rint it projekt 'GFT, wat doe je ermee?' op it basisûnderwiis. Klystergastdosint Hilda Buursma wie 7 maart as gast by **De Weekend Nieuwshow van RTV NOF**.

In het kader van het 30-jarig jubileum van De Klyster zet RTV NOF iedere maand een NME-item in de schijnwerpers. Op de foto klyster Hilda.

Un it interview fertelt Hilda û.o. wêrom 't GFT skieden wurde moat en wêrom op skoalle meastal gjin griene kontener stiet. Tidens de gastles betinke de learlingen hoe't sy op harren skoalle dochs GFT skiede kinne. De skoalle kin oanjûn oft sy gratis lytse griene kontenerkes hawwe wol foar yn de klasse én oft sy in kompostfet ha wolle.

Meedoen met jouw groep 7/8? De gastles duurt 30 minuten en is gratis. Klik [hier](#).

Kuikentjes in de Klas – op tv

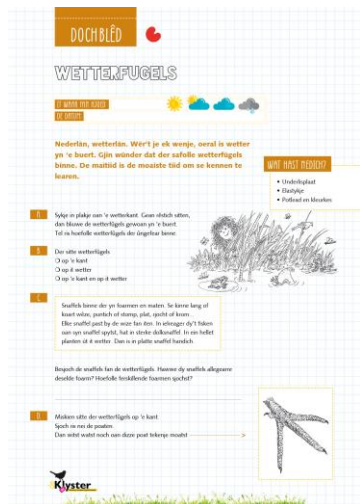
Op 30 maart kwam RTV NOF/Omrop Fryslân opnames maken bij de onderbouw op de basisschool Vivensa in Dokkum. De groep van juf Sjoukje zag 17 kuikentjes uit het ei komen. Klystervrijwilliger Wytze Postma begeleidt dit bijzondere project.

Leerlingen fertelle oer de berte fan de lytse pykjes. Sy moasten earst wol 21 dagen wachtsje.

Dochblêd

By dizze nijsbrief krije jim wer in dochblêd. Dizze kear oer de wetterfûgels. Kinst de platen útdraaie foar dyn learlingen.

DOCHBLÊD

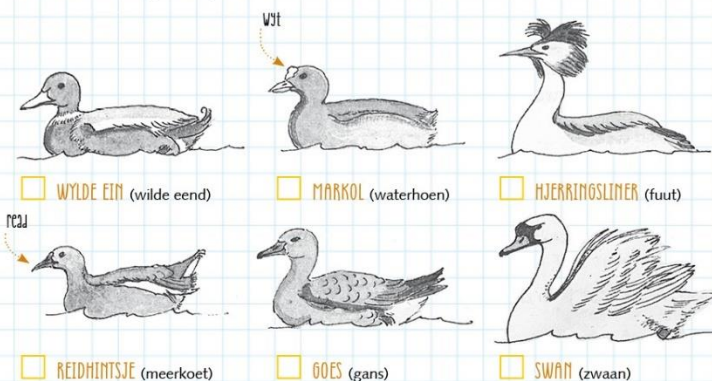

E. Harkje nei de fûgellûden om dy hinne. Wat hearst?

- Ik hear .....
- Ik hear neat

F. Hjir stean seis bekende wetterfûgels. Binne der fûgels by dy'tst no sjochst?

Set dan in krúske yn it fakje.

G. Kies ien wetterfûgel út. Dy giesto wat better besjen.

Besjoch de fûgel in pear minuten hiel goed. Wat docht de fûgel?
Krús dat allegear oan.

☐ iten sykje	☐ ite
☐ fearren poetse	☐ ûnder wetter dûke
☐ oare fûgels ferjeie	☐ fuortfleane
☐ frije	☐ fuortswimme
☐ út it wetter gear	☐ yn it wetter gear
☐ lûd meitsje	☐ nêstmateriaal sykje
☐ sliepe	☐ nei dy takomme
☐	☐ .....

H. Binne hjir noch mear fan dizze fûgels?

I. Meist it dochblêd moai opkleurje.

Tip: mei dit dochblêd kinne jim Frysk en Natuer kombinearje.

Tot de volgende nieuwsbrief!

COLOFON

De Klyster is het intergemeentelijk NME-centrum voor natuur en duurzaamheidseducatie voor het basisonderwijs in Noardeast-Fryslân en Dantumadiel

Doniaweg 95b, 9104 GK Damwâld, Algemeen nummer De Klyster 06 44 08 50 63
info@klyster.nl - www.klyster.nl

Teamleider: Marjolein Staal, **NME-coördinator:** Eline van den Nieuwenhof, **Natuurfoto's:** klysterfotograaf Sjanne Pol, Hans Menninga, Piet Douma, IVN, klysterarchief en vrijwilligers

Vrijwilligers 2026

Betty Kooistra, Tineke Feenstra, Jurjen Bylsma, Annemarie van der Molen, Olga Baggelaar, Bianca van Tielen, Jan Rietberg, Hilda Buursma, Bertus Volbeda, Hessie Rozenberg, Wytze Postma, Arie Hagedoorn, Pieter Reitsma, Sjanne Pol, Tonia Henstra- Ernst, Erik Lei, Geert Dijkstra

Projectmedewerkers 2026

Jan Tiede Bouma, Xantha Doevendans, Mirja Brandorff, Peer Zaal, Joanneke Romkema, Yvonne de Beer, Geertruida van Assen, Sterre Streefkerk, Cedy Broos

Samenwerkingspartners 2026

IVN natuureducatie, Verenging Gemeenten voor Duurzame Ontwikkelingen GDO, It Fryske Gea, Landschapsbeheer Friesland, Staatsbosbeheer, Om de Dobben, DikGroen, PKV Frisia, Vereniging Noardlike Fryske Wâlden, NDE Pingo & Pet, NME De Naturij, NME Groen Doen, Natuurmuseum Friesland, Museum 't Fiskershúske, Stichting 't Landje Dokkum, NP Lauwersland, JOGG Sûn op eigen Grûn Dantumadiel (SANG-partner), Samen Actief naar Gezondheid Noardeast-Fryslân (SANG-partner), Jong Leren Eten, Alliantie Schooltuinen, Harstastate, Schierstins, Jordan v.d. Maas, Stichting de Beweging, Hymphamp theater

Bestuur Freonen fan De Klyster

Bertus Mulder, Durk Holwerda, Oege Jan Leegstra, Sippy Tigchelaar, Thom Feddema

Comité van aanbeveling

Syb van der Ploeg, Nynke Rixt Jukema, Sippy Tigchelaar, Henk Kroes, Theunis Piersma

Ambtenaren gemeenten

Bauke Zwaagstra Noardeast-Fryslân en Wim Osinga Dantumadiel

Portefeuillehouders

Wethouder Hanneke Jouta Noardeast-Fryslân en wethouder Wiebe Strikwerda Dantumadiel

Geen nieuwsbrief meer ontvangen? Mail uw naam en mailadres naar [info@klyster](mailto:info@klyster.nl).